

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne poštne vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opravništvo, na katero naj se blagovoljijo pošiljati srodine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

P. n. gg. naročnikom.

Po koncu tega meseca stopi jedini slovenski dnevnik „Slovenski Narod“ v deveto leto svojega izhajanja in začne se novo naročevanje.

Uljudno vabimo vse p. n. gg. naročnike, da svojo naročnino ponové in vse prijatelje, da nam skušajo novih naročnikov pridobiti, list razširiti kjer je mogoče, in s tem podpirati slovensko stvar.

Naj gg. naročniki izvolijo ob pravem času, prej ko mogoče, naročnino po poštnej nakaznici poslati, da ne bode nereda v razpošiljanji, ker odslej po sklepu upravnega odbora moramo list brez razločka vsacemu vstaviti, kdor nij naročnine naprej plačal. Administracija tedaj zdaj nema pravice pošiljanje podaljšati na upanje.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za celo leto	13 gld. — kr.
Za pol leta	6 „ 50 „
Za četrt leta	3 „ 30 „
Za en mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za celo leto	16 gld. — kr.
Za pol leta	8 „ — „
Za četrt leta	4 „ — „
Za en mesec	1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta	2 gld. 50 kr.
Po pošti sprejeman „ „	3 „ — „

Administracija „Slov. Naroda“.

Ogerske razmere.

Iz Budim-Pešte 26. dec. [Izv. dop.]

Specijalna razprava o proračunu je ravno kar končana tudi v hiši velikašev. Zanimivih vladne težnje označujočih momentov je bilo v specijalne debati še več, nego v generalnej. V hiši zastopnikov je govoril, kakor uže večkrat, tudi letos Uermený odločno proti honvedstvu. Ironično je dokazoval, kako smešni so ogerski honvedi mej evropskimi stoječimi vojskami. Prava karikatura soldaštva! Stoji pa deželo ravno toliko, in še več, kakor katera si bodi druga veljavna vojska. Tisza je Uermenýja s tem zavrnil, da je honvedstvo „armatum brachium“ ogerske države imenoval, brez katerega je ogerska državna samostalnost iluzorna. Kdor naše honvede pozna, se pač smeja vzdržati ne bode mogel.

Drugi zanimivi moment je bila interpelacija Simonyja o zadevi turškega vprašanja. V Tiszinem odgovoru pokazal se je magjarski napuh v svojej najsmešnejši pa tudi najimpertinentnejši veličajnosti. Brez njegove dovoljenja, rekel je Tisza, ne bode avstro-ogerska vojska v Bosno in Hercegovino marširala. Tega Tisza nij mogel reči kot ogerski minister predsednik, nego samo kot ogerski kralj, kateremu jedinemu pripada prerogativa, o miru in vojni odločevati. Sploh se mora konstatovati, da Tiszino ministerstvo vsak dan večje pretenzije dela. Magjarski duh je zadnji čas precej zletel, samo če nijso njegova krila iz voska.

Tretji zanimivi moment je bila interpelacija Miletičeva zavoljo razpusta slovaške matice. Ta interpelacija je magjarsko dušo Tiszino v vseh njenih živcih tako pretresla, da nij bil več v stanju samega sebe brzdati.

Izgrešil je ves državniški takt in vso parlamentarno pristojnost. V svojih izrazih je bil uprav osoren, da huje ne rečem. Iz njegovega odgovora se vidi, da je on protivnik Slovakov ne samo iz državno-političnih razlogov, nego da jih osobno črti. In kakor on, tako vsi Magjari. Veleizdajstvo je Tisza Slovakom v lice vrgel, vendar pa nij mogel niti z eno veleizdajno pravdo svoj nepremišljeni izrek potrditi. Če bi kak turški paša treh konjskih repov na interpelacijo zavolje Bosne in Hercegovine tako odgovoril bil, kakor je Tisza odgovoril na interpelacijo zavoljo slovaške matice, bi se reklo, to je pač po turški, po barbarski. S čem se more pa Tiszina osornost opravičiti? Z ničem družim, nego z njegovim sovraštvom slovaškega tako pohlevnega, tako delavnega, tako mirnega naroda! Slovak je na Ogerskem to, kar je mravlja v naravi. Celi ubogi dan dela, ter obdeluje mesto lenega Magjara plodne ravnine mej Tiso in Donavo, in oholi Magjar ga niti za človeka ne pripoznava. Tisza je uže parkrat ogerski parlamentarizem z angleškim priporočil. Njegov odgovor na Miletičovo interpelacijo pa bogme nij bil gentlemenski! Slovaki so denes na Ogerskem blizu to, kar je raja na Turškem: nič nimajo več svojega. Magjari so jim vse vzeli. Ne davni uvodni članek v „Politiki“ o tem predmetu je pri nas veliko senzacijo naredil. Škripali so Magjari jeze zlasti tam, kjer jih „Politika“ pritepeno druhal imenuje.

Sedaj se na to dela, da se bogata srbska matica iz Novega Sada, kamor je bila leta 1849. iz Budim-Pešte prenešana, zopet nazaj v Budim-Pešto prenese. Razlogi so zgolj politični. In če Srbi ovo premeščenje obraniti ne bodo mogli, bo premoženje nji-

Listek.

Domovina po zimi.

I.

Ali te vrag moti, ali kaj, da potuješ po zimi po domovini! Nič me menda ne moti, pa par grošev sem čutil v mojej Wertheimerici — telovničnem žepu — in ti so mi vedno pridigovali kapitel o mrtvem kapitalu in — originalen sem hotel biti, misleč si, v poletnem času vsak lahko potuje, po zimi pa ne, in hodil in vozil sem se gledat domovje v belem krilu. Pa je tudi sneženo lepo naše ozemlje. Res krasen je pogled v prvo zelenje naših hribov in ravnin. Tam zelen dol, tam zelen hrib, tam veselo valeče se naše reke, tam dolga ravnan, tam tužni, mrtvi Kras, tam ljubo penče se jadrjansko morje!

Ali tudi zdaj bi človek z Heinejem

zavriskal: „Auf die Berge mücht' ich steigen — — lachend auf euch niederschau'n.“ — pogledavši v jasno-belo gorensko stran, kjer sneženi velikani čuvate ravnino, da se mirno vleže počivat pod kristalno odejo; tudi z vami bi plaval kalne bolj, ledene žile in žilice, reke domače, z vami doli, kjer zgodovinski mladenič, južni Slovan, nosi toliko veselo, ponosno glavo, boreč se za lepe ideale; in tudi po vas, mršavi, zaspani bavbavi — gozdi rad hodim s puško na rami, rad v ravnini, v sreči Seidelna: „Ob die ersten Lerchen schweben, oder Schnee bedeckt den Grund, Rasch ins Freie, da ist Leben, Da wird Kopf und Herz gesund.“ In rad še sem slišal tebe burja peti; slišal sem te prvokrat in vrgla si me tudi parkrat v blato, ali majestetična si; velikanski tvoji akordi oznanujejo tebe glasno mati narava in kadar mečeš visoke valove po tvojem mokrem kraljestvu, kadar vzdiguješ in skri-

vaš in zopet dviguješ brodovje, učiš lapidarnimi črkami moč človeškega duha, ki se na tenkih deskah tvojim divjim rokam zoperstavlja in smeje se tvojej jezi, mirno svoj tobak prežveka, hojeva svoj pot.

Narava s tvojimi elementi, kam te je človeški duh djal! Sram te bodi; jeden človek vodi veslo in jedna slaba roka te uzda ali vsaj kroti. Pa je vendar kaj resnice v stavku: veda in omika je moč!

Ali mrzla si burja, ta je pa tvoja. Nič ne pomaga obleka, nič kurjava proti tebi povsod najdeš vhod. Dobro, da dolgo ne poješ, za dolgo časa bi se tebe tudi jaz naveličal. Nekaj več časa bi uže smela hrumeti, ali s tem pogojem, da bi v hišo ne prišla, vsaj bi vendar naše Goričane učila peči zidati. To so kaj čudni ljudje! Nemaajo pečij po hišah. Ah peč, peč, zakurjena peč, v te bi včasih zaljubil se, v nebesa ne grem, če tebe tam nemaajo postavljene, in

bove matice za kateri dan ravno tako v državnej blagajni izginilo, kakor je izginilo premoženje slovaške matice.

Tudi proti starim pravicam Sasov v Erdelji je začela naša vlada svoje rove kopati. V kratko rečeno: Magjarizem se je začel na vse strani samopašno širiti. Na Dunaji se razpravlja ravnokar vprašanje zavoljo osnovanja samostalne ogerske banke in zavoljo obnove colne in trgovske nagodbe. Iz teh razprav se dosedaj še nič nij slišalo, pa če bo kaka vest o njih v svet prišla, bo gotovo ta, da so Magjari v svojih terjatvah prenapeti, da je njihovo ponašanje oholo, da se groze z izstopom iz državne zveze itd.

Na Ogorskem se je začela novejši čas neka nova stranka ustvarjati, ki bi se mogla avstrijska imenovati. Svoje pristaše nabira mej visoko aristokracijo in mej visokim duhovenstvom. In tudi naši konservativci so več ali manj k Avstriji nagneni. Proračunska debata v hiši velikašev je pokazala, da so naši lordi večidel konservativci, kar se ve da Tiszi ne godi, ki bi rad, da bi vsak Magjar ves v ognju ideje velikega magjarstva gorel.

Jugoslovansko bojišče.

Od bosensko-turške meje nam slovenski prostovoljec 25. t. m. piše: Čuli ste gotovo uže od zadnjih bitek posebno od bitke 4. t. m. na otoku blizu Novega, kjer smo se hrabro tolkli. Predvčerajšnjem bili smo se blizu otoka Pivnjaka na otoku Strugi; nas vstalev bilo je okolo 100 Turkov pak več ko 300. Bitka je trajala od po pólú dne 1/4 do 1/28 na večer. Vstaši smo imeli jako ugodno pozicijo, in sicer tako, da od nas nij ne jeden pal in tudi ranjen ne. Čudili se boste. Ali to izvira iz tega, ker smo četniki naše ljudi uže dobro naučili, kako se mora vsak skrivati, in kedaj mora streljati in kako. Turki imajo 7 mrtvih in 11 ranjenih, katero število smo iz gotovega vira poizvedeli, ker Turki radi zakrivajo število mrtvih in sploh izgubo. Tudi to je nam v korist, da Turki kadar le malo noč nastopi zmirom boj vstavijo. Denes odide zopet jedna ekspedicija zgor Novega, kakov uspeh, da bode imela, poročati vam hočem, ako bodem le priliko imel pisati. (Res ima „Obzor“ iz Kostajnice 27. dec. telegram, ki poroča, da so vstaši zopet zmagali. Ur.)

Iz Risanja se dalmatinskemu „Nar. L.“ poroča, da se je okolo 5000 turških vojakov vstavilo zapovedniku Rauf-paši, ko je hotel vojsko iz Trebinja voditi.

O Bulgarskej se ruskemu „Golosu“ piše: Tukaj se strašne reči gode. Razbojstva umorstva in drugi zločini dogajajo se dan na dan. Da bi Bulgari imeli orožja, uže davno bi se bili vzdignili. Največjo nevoljo delajo Bulgarom oni Čerkezi, ki so se mej njimi naselili in smejo vse početi.

Turki v gorenjej Bosni so dopisnika v „Deutsche Zeitung“ uže izpustili na reklamacijo krajišne generalkomande in nemškega konzulata v Sarajevu.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. decembra.

Postava o **upravnem sodišči** baje kmalu izide in bode še januarja državnemu zboru predložena. Mesto predsednikovo se od kraja ne bode zaselo, ker ga hoče minister Lasser za sebe prihraniti.

Hrvatskim poslancem je „Politik“ očitala, da so glasovali tudi proti slovaški „Matici.“ Temu „Obzor“ ugovarja, rekoč, da Hrvati nijso mogli ni za ni proti glasovati pri priliki Tiszovega odgovora, ker nagodbena postava jim prepoveduje, govoriti in glasovati v stvareh, ki so notranje ogerske.

Vprašanje države.

Rumunska zbornica je odgovorila v adresi na knežev prestolni govor in gledé vnanje politike méni, da je položaj Rumunije tak, da mora nasproti dogodjajem onkraj Donave neutralna ostati. — Znano je, da so zdaj v Rumuniji takozvani konservativci na krmilu, ki so protivniki prave narodne romanske stranke, katera drugače sodi.

Francoski predsednik republike je čestital Buffetu zaradi njegovega znanega reakcionarnega govora. To je znamenje, da odločne ministerske krize v boljšem smislu nij pričakovati. — Thiers je prevzel kandidturo za senat v Belfortu, pak je povsod drugod odbil jo. Če bodo tudi drugi tako delali, ne bode torej pri tej priliki dvojnih, trojnih itd. volitev, s katerimi so se prej na Francoskem vodje čestili.

Preko Londona se iz Filadelfije poroča, da je mej severno **Ameriko** in Španijo nov prepir začel se. Amerikanske zedinjene države očitajo, da je Španija s tem ameri-

kanske prostovoljce sprejela na Kubo. — Videti je, da bi Amerikani radi Kubo imeli.

Dopisi.

Iz učiteljskih krogov 15.

dec. [Izv. dop.] Renegat je renegat, deni ga kamor ti je ljubo, pregleduj ga od katere strani koli hočeš. — In če ga tudi mikroskopično preiskuješ, sledu o kakem značaju, patrijotizmu ali ljubezni do domovine, o pravih nazorih, prepričanju pravicoljubnosti, poštenosti, vnemi za svoj poklic itd. prijem našel ne boš. In ravno s temi prelepimi lastnostmi se renegatje naj rajši tudi takole javno o svojih časih pobahajo. — Ali nasprotno so pa v istini prave lastnosti vsem odpadnikom národnim le zvijača, breznačajnost, breztačnost, škiljenje v nemški „rajh“, izdajstvo domovine in národa svojega, potuhajenost in še druge perfidnosti vsake vrste, ter postavolomstvo. — Renegatom je navada, da kadar se čutijo uže od vseh stranij z omenjeno nesnago okidane, skušajo jo potem potem svojega umazanega časopisja na poštene narodnjake razvaliti. Naj preidem k predmetu, kateri je namen mojemu denšnjemu dopisu. In to je: „Die Verfassungsgegner in der krainischen Lehrerschaft“ ali uvodni članek Ljubljanskih „after pedagogov“ v št. 23. „Laibacher Schulzeitunge“ od 10. dec. t. l. Malokdaj mi je prilika dana to prusofilsko „klepetuljico“ v roke dobiti. Imenovana številka mi je prav po naključji došla. Prebravši imenovani članek nijsem vedel, ali bi se smijal, ali jezil, — in ali smo v resnem adventnem času, ali v predpustnem, v katerem norosti cvetó.

Vse, kar je li slabega, protipostavnega, šuntarskega, rogovilastega in nepedagogičnega — podtika se v rečenem članku národu zvesto ostalim učiteljem; — kajti „klepetuljica“ pravi, da so le národní učitelji, kateri se novim šolskim postavam upirajo in izvršitvi taistih zadržke stavijo. Le národní učitelji razpor mej učiteljstvom napravljajo; le národní učitelji slovenskim časnikom dopisujejo, v svojih dopisih šolo grajajo, in potem take članke mladini in drugim brati dajó, ter jo tako od spoštovanja postav odvrtačujejo — itd. Potem pravi, da se slovenski listi ljudstvu popolnem brezplačno ali pa le proti mali odškodnini — vsiljujejo.

ti doli te ne marajo, pravijo, da jih glava boli v tvojej bližini! Ognjišče imajo in tam gori na tem velikem ognjišču posedajo in popevajo in popivajo, ali to vse z mrzlim hrbtiščem in hrbet vendar nij polovičen brat prednje strani. Kaj hočeme, trden ljud. Pa vina imajo dobrega in veliko. Kdo bi jim ga ne privoščil; pridni so naši Goričani in največ v domovini povzdigne se tukaj časa ljubezni do slovenskega doma in ne samo tiho doma plamti domovinska ljubav, glasno se javi na odru goriškega gledališča v koru 100 ali več pevcev. In ti pevci, ki bodo 30. t. m. v Gorici nastopili, nijso v enej vasi doma, iz vseh krajev se snidejo in ti nijso ne bali se zime, ne pota, ne stroškov, prihajajoči k vajam v posameznih oddelkih v ta ali ona zbirališča, in vse te ne odvrtača od sodelovanja pri koncertu izguba par dnij itd. Tu se mi dozdeva, da je Sloven najbolj zaveden svoje

narodnosti. Bog te je obvarval in ti dal obilo dobre tvoje kapijice! Bog pa je tebe malo izdramil, več kakor je bogu ljubo, zaspali Kranjec! Na te sem malo jezen; pri tebi sem najmanj našel slovenskega uradovanja. Tu dobi kmet kak plačilen nalog, kako razsodbo; v 14 dneh je treba ugovor vložiti, pritožbo oglašiti, ali kako hoče to storiti, če pa ne vé, kaj je zapisanega, če ne ume nemškega, in kakor da bi bili bog zna kje mej trdimi Nemci, uraduje se pri nas vse nemški! Koliko obrokov se tu zamudi, koliko škode ljudstvo trpi, — za boga, mene je včasih sram, da sem Slovenec, ker tako proketo ponižen in z vsem zadovoljen vendar nijsem, kakor po večjem Slovenec sploh! Tu pride s ponižno pobeseno glavo v pisarno, vpraša se: kaj bi radi. Ne vem, tu-le sem dobil, boste uže videli kaj je, odgovarja, „diner“ mi je nekaj pravil, kar na tem papirji stoji, ali kaj čem,

govoril je mešanico nemškega in njegovega — slovenskega jezika, razumel ga nijsem in če bi mi dal cekin za to. To je vsakdanje v odvetniških pisarnah. Odgovarja se: nemško uradovanje na slovenskih tleh. Imeli smo francosko prekucijo; doživelo je človeštvo več družih taci revolucij; s polnimi ustmi se uže sploh povsod piše in pravi: narodi nijso več pleh mej nakovalom in kladivom; vrabci sè streh uže čivkajo: „der Mensch ist frei geboren, ist frei und wär' er in Ketten geboren,“ ali na Slovenskem dobi še vedno slovenski kmet nemška pisma od urada; na slovenskih tleh se bije še zmirom koncem glasovitega našega stoletja vsej zdravje pameti s pestjo v obraz; na slovenskih tleh si narod ne upa še vreči nemškemu uradu nemškega mu poslanega pisma nazaj, kar postavno sme. . .

Ljubim svoj narod; po svojih močeh bodem delal zanj; ljubim ga morebiti z ve-

Gospodje „afterpedagogi“, — Ljubljanske narodne izdajice, — s tem sami sebi spričevalo svoje nedoslednosti in perfidnosti podpisujete! — Vse kar tukaj nam narodnim učiteljem podtikujete, je pobalinska in preležana roba iz vaših lastnih prodajalnic. — Dokažite, če ste zmožni, da nij res! Kdo dela razpor mej učiteljstvom, — mi ki se uže po naravnem nagonu iz prepričanja in iz pravega domoljubja trudimo narodu k pravemu izobraženju pomoči, in boljšemu vsestranskemu napredku — na podlogi prave pedagogike — po svojem stanu dospeti, — ali pa vi, ki narod, iz katerega ste izšli in kateri vas sè svojimi žulji redi in pita, na mesto ga po pravilih izobraževati, ga le v staro sužnost germanizma nazaj pahuiti hočete, ter mu tako pot do pravega blagostanja zapirate? — Vsa vaša dela so dela le jedino — bornega kruboborstva, — a ne dela pravega prepričanja in hvaležne ljubezni do taistih, katerih kri pijavkam enako izpijate. Ako bi vi res v smislu sedaj obstoječih šolskih postav na podlogi pravega prepričanja za blagor in napredek naroda delovali, bili bi možaki spoštovanja vredni na svojem mestu; ker pa postavnemu smislu ravno nasproti ongovite, ste v pravem pomenu besede le „kruboborci“ in „postávolomci“!

Ko bi se vsa mladina po vaših načelih odgojevala, bili bi v par decenijah v celej monarhiji sami renegatki, kukavice in narodni izdajalci. Kako se vjema taka odgoja mladine z §. 21. postave od 20. avgusta 1870, leta? Roko na srce in potem, ako imate še kaj vesti in pravega prepričanja, (kar pa popolnem dvomim) odgovorite si! Odgovor mora vam na lastno sramoto izpasti. — Bahate se vedno z nekakim patrijotizmom; — ali vaš patrijotizem je v besednem pomenu le — „prusizem“. — Nij li morda res? Dokažite! Ako ste res patrijotični, delajte v smislu obstoječih novih šolskih postav, katere mi narodni učitelji vedno čislamo in spoštujemo, za pravi napredek in razvoj naroda in skupne države; — obadva vam bodeta vam gotovo hvaležna. Ali — ker ste v pedagogiki le piškavci, nasprotujete vsemu, kar je temeljitega, taktnega, narodnega in značajnega. Ako vam se po škarjah in „pinji“ toliko ljubi, idite gori v „rajh“ — Bismarkovci morda vašim željam zadosté in vas v svojej refugij — vzamejo, če bi se morebitno vam kaj nasprotnega ne pripetilo.

liko strastjo; ali kakor mi je ljub, udaril bi ga, če bi mogel, udaril bi abstraktum, imenovan narod; z močjo grmenja bi temu svojemu rodu zavpil na ušesa: ti si osel, ker se daš tako traktirati s tujim jezikom; ti si brez ponosa; ti si mevža, ubogo kljuse, ki se dá tepsti in trpinčiti brez jeze, brez odbijanja; ti na vse brutalno tvoje duševno robstvo le praviš: bo uže bog pomagal.

Če bi mogel, kakor ne morem, storil bi nekaj: razglasil bi delovanje nemške „kulture“ na Slovenskem, kako se javlja n. pr. po naših uradih in stavim kaj: Amerikanec bode rekel: ta ljud nij dosti vreden, Anglež bode rekel: to je moderni rob, Francoz bode še drugače dejal, in sam neavstrijski Nemec bode rekel, to so bedaki, pa še kaki, še hujši, kakor smo mi nekđaj bili, in mi smo bili tedaj kar za razstavo.

Kdo se večjih zvijač, nesramnostij, ostudnih pridevkov, lažij in drugih enacih sredstev poslužuje, kadar gre kakega narodnega okrajnega šolskega nadzornika, narodnega učitelja ali kakega drugega poštenjaka očrnuti in spodkopati, — kakor ravno vi.

Proketo slabo mora vam oziroma vaše eksistence uže prestiti, ker narodne učitelje, katerih se pa — hvala bogu — še vedno ogromna večina po milej slovenskej domovini nahaja, jedino le na dobra dva reducirate. In še ta dva vam tako preglavico in panični strah napravljata, da se prisiljene čutite, celo vlado z vsemi mogočimi sredstvi na pomoč klicati, da bi privržence vaše stranke v svoje „okrilje“ — vzela. Daleč je uže to renegatstvo na poti v — pogin — prišlo!

Vrli sobratje narodni učitelji! To naj bode nam migljaj, da v svojem prepričanju tudi v prihodnje nepremakljivi ostanemo; in pred krivičnim terorizmom nasprotne nam stranke ne strašimo se! — Kaj so še narodni odpadniki za napredek šolstva storili? Ne rečem preveč, ako pravim, da še prav nič. — Pomislimo le malo nazaj. Ko je šlo v deželnem zboru za povikšanje in uredenje naših plač, kdo nam jih je priboril? Naši vrli narodni zastopniki, a ne renegati a la Kromer et consortes. — Tudi druge postranske pravice imamo jedino le narodnim deželnim poslancem zahvaliti.

In vi renegatki? — Vaša slava je hinavščina in potuhnjenost, omahljivost in ne-taktnost, breznačajnost in kruboborstvo; a orožje pa, s katerim hočete narodne učitelje zmagati in jih v svojo prusofilsko mavho spraviti ter za-se pridobiti — je terorizem. Ali verujte mi slobodno, — nijsem denes na zemljo padel, — da povračilni dan tudi za vas, morebiti prej nego pričakujete, pride!

Bogme, da svojega narodnega značaja in prepričanja ne prodamo za vse vaše blagre, katere si domišljujete, — ter za vse gradove puhlih protekcij, kakoršnih se, bog zna od koga — iluzorično nadejate?!

Res, nekoliko omahljivcev ste terorizirali, do se z vami vred „malohn“ uklanjajo a to ne iz pravega prepričanja, nego iz bojazni pred — preganjanjem. Ako želite, v kratkem s fakti čem vam posvetiti. Slednjič potrjujete sami, da ako vam vlada na pomoč ne priskoči, ste v nevarnosti, še malo peščico slepo ujetih ptičkov izgubiti. — Pozabil sem še omeniti, da „klepétaljica“ v svojem povedanem članku tudi pravi, da par „rogoviležev“ mej narodnim učiteljstvom nij le vsem drugim sokolegom učiteljem, nego tudi višjim šolskim oblastnijam do sittega poznatih. To se mi prav nič novega ne zdi, kajti mej učitelji ima vaša „napredna“ — a ne — bog mi grehe odpusti — hotel sem reči „poredna“ prusofilska stranka uže skoro povsod svoje ovaduhe, detektive in vohune, kateri se na svojo sramotno službo bolj umejo, nego na svoj pravi poklic kot učitelji. Znaajo priti fakta na dan. Dokažite vi nam narodnim učiteljem kaj enako sramotilnega, ako ste zmožni!

Od praznih strahov se v propad renegatstva slepo za nos voditi mi ne dajmo; delajmo neutrudoma v smislu obstoječih šolskih zakonov za pravo oliko in vsestranski napredek slovenskega ljudstva v prid naroda in skupne nam monarhije. Družimo se okolo domačega ognjišča — in če bi sem intija še kdo žrtva nemčurstva zavoljo svo-

jega narodnega značaja postati moral, ne dajmo se plašiti! Zlato se v ognju čisti, in narodni značaj pa v preganjanji.

Domače stvari.

— (Hitrost sodniška.) „Slovenski Narod“ je bil zadnji čas večkrat konfisciran. Vložili smo ugovor zoper več konfiskacij a dolgo in dolgo je tega kar ne dobimo nobenega glasa od deželne sodnije. Neverjetno je, ali nemogoče menda nij, da bi naš ugovor obveljal. Ali čemu so nam zastarani članki potem?

— (Študentovske štipendije.) Uradni del v „Laibacher Zeitung“ od 28. decembra prinaša obširno oznanilo, da je razpisanih 27 raznih štipendij za učence ljubljanskih šol.

— („Laibacher Diözesanblatt“), glasilo ljubljanske škofije, je včeraj v drugoj številki izšel.

— (Na „Zvon“ se je, kakor čujemo, ljubljanske mladine lepo število naročilo.

— (Ročno knjigo za porotnike) je v nemškem jeziku izdal v Ljubljani pri Bambergu naše deželne sodnije svetovalec, dr. Leitmajer. Kadar nam knjiga v roke pride, izpregovorimo več o njej.

— (Umrli) je v Ljubljani znani hranilnični uradnik Rajmund Pregl in bil včeraj 28. dec. pokopan.

— (Pri slikarju Franketu) smo videli pretečeni teden zopet dve mojstersko izdelani sliki, portreta barona in baronice Apfaltrern. Te sliki sti v Bambergovej knjigo-tržnici videti za nekaj dnij.

— (Občni zbor „Sokolov“) v ponedeljek je bil odložen, ker je bila večina udov pevcev zadržana po pevskej vaji udeležiti se ga. Kedaj bode v drugič sklican naznimo v tem listu ob svojem času.

— (Pri občnem zboru ljubljanske čitalnice) so bili večjidel voljeni dosedanji odborniki.

— (O „Tedniku“) nek tukajšen list nekrologuje, da „ga res nikdar treba nij bilo.“ Prej jedno številko je pak isti list na svojej prvej strani prinesel dolg članek, ki britko samoizpoved prinaša, da baš njega nij res nikdar treba bilo.

— (Krajni šolski svet v Mozirji) napravi dne 20. januarja 1876 zvečer veselico v gostilnici gospoda Jože Goričarja s tombolo. Izigravala se bodo v domačej dekliškej šoli izdelana ročna dela — in drugi darovi. — Čisti dohodek je namenjen v podporo ubogih učencev. — Potem se bode vršilo: petje, igra „Bob iz Kranja“ in ples. — K omenjeni zabavi najuljudneje vabi vse prijatelje šole in mladine: mozirski krajni šolski svet.

— (Okolo Mozirja) se baje zoper naš list agitira zarad nekega dopisa glede železnice: ali naj bi šla tod ali tam. Mi jako obžalujemo, da je mogoče, iz take lokalne stvari narodno-politično stran v nemar pustiti sicer pa samo dotičnike zagotavljamo, da je vsacemu uredniku nemogoče vsak kraj tako na tanko poznati, da bi vedeti mogel, kako daleč kak dopis o materijalnih zadevah more duhove razburiti. Sicer bi vseh onih dopisov ne bilo. Odločuje pa v tem sam urednik, in oni, ki družih iščejo, krivo mislijo.

— (Družba sv. Mohora.) Mej tem ko marljivi poverjeniki k pristopu v družbo vabijo ter stare in nove ude nabirajo, se družbine knjige za prihodnje leto pridno in redno dotiskujejo. V natisu uže končana je razen dveh pobožnih, tudi sploh koristna knjiga: „Kmetovalec“, drugi snopič; obsega na 10 polah poduk o gnoji in gnojenji; kako obdelovati in oskrbovati rastline sploh in kako pridelovati posamezna poljska žita in semena. — Tretji snopič „Občne zgodovine“ ali družega zvezka prvi snopič, ki pripoveduje prvi del Rimske zgodovine, je do sedme pole stavljen in bode v teku meseca januarja v 29.000 iztisih in v obsegu 10 pol dovršen. Z novim letom se prične natis priljubljene povesti: „Robinzon starši“, kateremu sledi Koledar. — Razen družih rokopisov došli so odboru po minulem obroku sledeči spisi in tekmajo za razpisana darila: 1. „Temo“, povest; 2. „Skušnja in skušnja“, povest; 3. „Kako daleč pride z nemščino“ in 4. „Prva pomoč v smrtnih nevarnostih po naglem zboljenju in v drugih slučajih“. Tudi ti spisi so izročeni presojevalnemu odseku družbinega odbora.

— (Zima je na Koroškem) hudo pritiskala in marsikdo je uže zmrznil, mej temi tudi neka 10letna deklica na potu na Brezjem. Revo je sneg zasul. Rokici, s kojimi je bržčas pomoči prosila, ste nekoliko iz snega moleli. Ko so jo izgrebli, bila je uže mrtva. —

— (Umor.) Poroča se nam: V nedeljo so se kmetski fantje v Malčicah za Savo na Gorenjskem stopili in jednega zaklali do mrtvega.

Razne vesti.

* (Mlad samomarec.) V Trstu se je ustreli realni učenec 16 let star z revol- verjem. Pismo ki ga je zapustil pripoveduje, da je bil — zaljubljen.

* (Ostrupljenje) z gazom, kakor se je primerilo v Ljubljani na sveti večer, je tudi na Dunaji na Wieden zgodilo se. Počila je plinova cev, plin je izpuhteval se po dveh hišah in dve osobi zadušil, dve sta v smrtnej opasnosti.

Vabilo na naročbo.

„Slovenska knjižnica“, zbirka izvirnih in prestavljenih romanov, povestij, dram itd., začne v Ljubljani tiskom „narodne tiskarne“ po novem letu izhajati.

Prvi zvezek, nov izviren Jurčičev roman „Doktor Zober“, izide 10. januarja in potem izide vsak mesec ali dva ali jeden velik zvezek.

Naročiti se je mogoče najmenj na prve 3—4 zvezke (znašajoče 40 tiskanih pol).

Vse gospode naročnike, nabiratelje prosimo, naj pošljejo naročnino 2 gld. za tri resp. štiri zvezke (preračunjeno po 6 kr. za dijake po 5 kr. tiskano polo), administraciji „narodne tiskarne“.

Nabiranci mej dijaki morejo poslati tudi za posamezne zvezke, za prvi po 50 krajcarjev.

Oglasiti se prosimo brž, da vemo koliko iztisov založiti, ker je prvi zvezek uže v drugej poli v tisku.

Dosedaj se je oglasilo komaj toliko naročnikov, da se bode tisk in papir plačal, tedaj se zanašamo, da bode še mnogi na novo oglasil se. Uredništvo.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolj nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo št. 73.670.

Na Dunaji, 13. aprila 1872. Frešo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih i čut- nčnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesscière prišel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalesscière popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav cerò in okusno hrano, kot najboljši pripomček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner.

služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženi čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zlažali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesscière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesscière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovljenja moje prisrčne hvaležnosti in popolnega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tiščanji v prsih.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanju in hujšanju.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V plehaštih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalesscière-Biscuiten v pušicah in tabletah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Mohr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (290)

Tuji.

27. decembra:

Kyropa: Verhan iz Celja.

Pri Slonu: Tomšič iz Karlovca. — Brand. iz Čakovca. — Pogačnik iz Trsta.

Pri Malici: Gulič iz Sežane. — Wagner iz Kaniže.

Dr. J. N. Orozel

advokat, dozdaj v Šmarji pri Jelšah, odpré 3. prosenca 1876 odvetniško pisarno v

Mariboru

hišna št. 22, Graškega predmestja, in sprejme

nadomestovalnega koncipijenta in izurjenega prepisalca.

(452—4)

Dunajska borza 28. decembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld.	40 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	75
1860 drž. posojilo	111	90
Akcije narodne banke	920	—
Kreditne akcije	200	—
London	112	90
Napol.	9	05
C. k. cekini	5	31 1/2
Srebro	104	45

Slovenske

lepoznanske knjige.

V založbi „Narodne tiskarne“ v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

1. **Erazem Tatenbah.** Izvirna povest, spisal J. Jurčič, velja 50 kr.

2. **Meta Holdenis.** Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.

3. **Kantorčica.** Roman s pogorskega zakotja. Češki spisala Karolina Sežla; poslovenil Franjo Tomšič, velja 50 kr.

4. **Prvi poljub.** Novela, spisal J. Skalec. — Na črni zemlji. Novela, spis. J. Skalec, velja 25 kr.

5. **Kazen.** Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — **Cerkev in država v Ameriki.** Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik, velja 25 kr.

B. Listki v zvezkih:

I. zvezek, ki obsega: Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešern ali Prešeren, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstovo iz grozdem na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čigava bode? Novelica, sp. J. Ogrinec. Velja 25 kr.

IV. zvezek, ki obsega: Lepi dnevi. Sp. Paulus. — Plašč. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesnj. Spisal prof. dr. Krek. Velja 25 kr.

Kdor hoče katero koli teh knjig dobiti, naj piše „Narodne tiskarne“ in jih dobí po poštnem povzetju. Vse skup se dajo za znižano ceno 2 gold. 50 kr.

Lekarna Piccoli

„K angelju“
v Ljubljani.

pripravlja

Dorško olje

(Dorsch-Leberthran-Öel)

iz sale kitovih jeter, v katerem je železni jod (Jodür)

V 35.00 gramih olja iz sale kitovih jeter je 14 centigramov železnega joda (Protojoduretum ferri.) (132—163)

Jaz ne bodem opisoval učinek železnega joda, ker ta je obče znan in se vporablja splošno v zdravilstveni stroki.

Ta učinek pak postane važnejši, ako se združi z oljem iz sale kitovih jeter in je posebno zdaten v vseh onih slučajih, v katerih se more brzo pomagati oslabiljenej redilnej delavnosti; kjer se mora dostaviti krvnej cirkulaciji večja kolikost teh elementov, kateri kri čistijo, ter s tem dajejo napravam sopenja večjo delavnost in pripomorejo do ustvaritve zdravnejše in večje krvne mase.

Jaz morem jih tedaj najtopleje priporočati kot najboljši pripomoček proti bramorjem (škrofeljnom), rakitis, kroničnim izpuhtkom na koži, pljučnim kataru in jetiki.

Nakazanje o rabi. Olja iz sale kitovih jeter uživa se po 10 gramov trikrat na dan ali po zdravniškem predpisu.

Cena jedne steklenice 1 gld. av. velj.

Da se ponarejenju izogne, vti-sneno bode moje ime na vsakej steklenici.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.